

ĐÁNH GIÁ CỦA CÔNG CHÚNG VÀ CÁC NHÀ KHOA HỌC

VỀ ỒNH HƯỞNG CỦA KHOA HỌC ĐỐI VỚI XÃ HỘI MỸ

Kết quả nghiên cứu của tổ chức Pew/AAAS cho thấy công chúng đánh giá cao các nhà khoa học, trong khi đó các nhà khoa học chèn trách công chúng và phương tiện thông tin.

Báo cáo của Trung tâm nghiên cứu Pew Research Center⁽¹⁾ về phục vụ công chúng và hệ thống báo chí cho thấy đa số người Mỹ (84%) đánh giá khoa học có ảnh hưởng tích cực đối với xã hội, và khoa học đã tạo cho cuộc sống của mọi người có phần dễ chịu hơn. Người dân - ngay cả những người hoài nghi về một số kết luận khoa học, ví dụ như các chủ đề về thay đổi khí hậu và thuyết tiến hóa, cũng đều đánh giá cao các nhà khoa học và tin tưởng vào đầu tư của chính phủ cho thưởng phạt khoa học về dài hạn sẽ thành công.

Nghiên cứu do Hiệp hội Tiến bộ Khoa học Mỹ (AAAS)⁽²⁾ phối hợp với Trung tâm nghiên cứu các hành vi trực tuyến (Pew) thực hiện, cũng cho thấy công chúng đánh giá về vị trí khoa học Mỹ ít tích cực hơn so với các nhà khoa học tự đánh giá. Đánh giá sự kiện nhân kỷ niệm lần thứ 40 tàu vũ trụ Mỹ hạ cánh xuống mặt trăng cũng cho thấy chỉ có 17% công chúng trả lời những thành tựu của các nhà khoa học Mỹ cao nhất thế giới, so với mức đánh giá của các nhà khoa học là 49%.

Báo cáo đánh giá được dựa trên 3 cuộc điều tra riêng (2 cuộc điều tra công chúng và 1 cuộc điều tra các nhà khoa học). Hai cuộc điều tra công chúng được thực hiện qua điện thoại (điện thoại cố định và điện thoại di động) là cuộc điều tra cơ bản với 2001 người (thực hiện từ ngày 28/1 đến ngày 12/5 năm 2009) và điều tra về hiểu biết khoa học được đưa vào một cuộc điều tra riêng về công chúng nói chung, với mẫu điều tra là 1005 người

trưởng thành (từ 18 đến 21/6/2009). Điều tra các nhà khoa học được thực hiện trực tuyến theo phương pháp chọn ngẫu nhiên 2533 thành viên của Hiệp hội tiến bộ khoa học Mỹ (AAAS), từ ngày 1/5 đến ngày 14/6 năm 2009. Sau đây là những kết quả chủ yếu:

Đánh giá của công chúng về các thành tựu khoa học vĩ đại nhất của Mỹ có sự suy giảm mạnh. Đánh giá của công chúng về những thành tựu khoa học của Mỹ đứng đầu thế giới đã giảm mạnh so với một thập kỷ trước đây (27% tháng 5/2009, so với 47% tháng 5/1999). Với sự kiện Khám phá vũ trụ và hạ cánh xuống mặt trăng, năm 1999 có 18% công chúng đánh giá là thành tựu khoa học đỉnh cao của quốc gia trong thế kỷ 20; đến năm 2009 chỉ có 12% công chúng cho rằng đây là thành tựu vĩ đại nhất trong vòng 50 năm qua.

Công chúng và các nhà khoa học đồng thuận trong đánh giá về vai trò của chính phủ đối với việc đầu tư cho nghiên cứu. 84% các nhà khoa học nói rõ chính phủ là nguồn đầu tư có vị trí quan trọng nhất đối với chuyên môn của họ. Phần lớn công chúng nghĩ rằng đầu tư của chính phủ cho nghiên cứu khoa học cơ bản (73%) và kỹ thuật và công nghệ (74%) về dài hạn sẽ thành công, và 60% cho rằng đầu tư của chính phủ cho nghiên cứu là cần thiết đối với tiến bộ khoa học. Cả những người thuộc Đảng Dân chủ (80%) và những người thuộc Đảng Cộng hòa (68%) đều cho rằng đầu tư của chính phủ cho khoa học cơ bản về dài hạn sẽ thành công.

Có sự khác biệt lớn giữa công chúng và các nhà khoa học trong việc đánh giá về sự tiến hóa và biến đổi khí hậu. Đáng chú ý nhất là có tới

⁽¹⁾ Pew Research Center (Mỹ) - Trung tâm nghiên cứu các hành vi trực tuyến là một tổ chức độc lập nghiên cứu điều tra dư luận, tập trung vào báo chí, chính trị và các vấn đề chính sách công.

⁽²⁾ (AAAS) Hiệp hội Tiến bộ Khoa học Mỹ, là Hiệp hội khoa học lớn nhất thế giới.

87% các nhà khoa học - ngược lại chỉ có 32% người dân Mỹ nói chung - trả lời rằng nhân loại và mọi sinh vật sống khác tiến hóa theo thời gian, và sự tiến hóa đó là kết quả của các quá trình tự nhiên như chọn lọc tự nhiên. Đánh giá về biến đổi khí hậu cũng có sự khác biệt rất lớn, 84% các nhà khoa học, nhưng chỉ có 49% người dân - cho rằng trái đất ấm lên là do hoạt động của con người.

Chính trị và khoa học. Cả công chúng và các nhà khoa học đều cho rằng các nhà khoa học tham gia thảo luận chính trị là phù hợp với các vấn đề như năng lượng hạt nhân và nghiên cứu tế bào gốc. Nhưng giữa họ lại có nhiều bất đồng trong quan điểm đánh giá những vấn đề này. Các nhà khoa học ủng hộ phát triển năng lượng hạt nhân, đầu tư của liên bang cho nghiên cứu tế bào gốc, và sử dụng các loại động vật trong nghiên cứu hơn so với người dân. Một cuộc thảo luận chính trị gần đây đã buộc tội chính phủ Bush kiểm duyệt các nhà khoa học - công chúng Mỹ không được biết với mức độ lớn, vì có tới 54% người trả lời họ không biết điều đó. Trong khi có tới 55% các nhà khoa học trả lời rằng họ có nghe nói nhiều về điều đó, và 77% nhà khoa học tin rằng những lời buộc tội đó là sự thật.

Các nhà khoa học được đánh giá cao, ngay trong số những người hoài nghi về các kết luận khoa học. Những người làm khoa học được đánh giá rất cao so với những người làm các nghề nghiệp khác; trong đó quân nhân và giáo viên được xem là có nhiều đóng góp đối với sự thịnh vượng của xã hội. Hai phần ba (67%) số người trả lời là khoa học có xung đột với những đức tin tôn giáo của họ vẫn thừa nhận rằng các nhà nghiên cứu khoa học đóng góp nhiều cho sự thịnh vượng xã hội. Với mức khoảng 63% người chấp nhận quan điểm nhìn nhận sáng tạo về nguồn gốc của sự sống cho rằng các nhà khoa học có đóng góp rất lớn đối với xã hội, so với 78% người chấp nhận thuyết tiến hóa.

Các nhà khoa học chê trách công chúng, các phương tiện thông tin. 85% các nhà khoa học nhìn nhận việc thiếu kiến thức khoa học trong công chúng là vấn đề cơ bản đối với khoa học, và khoảng ba phần tư (76%) trả lời vấn đề cơ bản đối với khoa học đó là những thông tin báo cáo không đủ khả năng để chỉ ra sự khác biệt giữa các kết quả đã được chứng minh và những kết quả không đáng tin cậy.

Các nhà khoa học lạc quan về tình trạng chuyên môn của họ. Khoảng ba phần tư các nhà khoa học trả lời rằng đây là thời điểm tốt cho hoạt động khoa học và có khoảng 73% trả lời đây là thời kỳ tốt đối với chuyên ngành khoa học của họ. Cho dù có những khó khăn về kinh tế của đất nước, nhưng có tới 67% người trả lời đây là thời điểm tốt để bắt đầu sự nghiệp trong lĩnh vực chuyên môn của họ.

Hiết biết khoa học của công chúng. Thực tế, người Mỹ am hiểu về khoa học cơ bản có ảnh hưởng đến sức khỏe và cuộc sống hàng ngày của họ, tuy nhiên họ ít trả lời câu hỏi về các chủ đề khoa học khác. Ví dụ có tới 91% người dân biết rằng Aspirin là loại thuốc có thể mua mà không cần đơn của bác sĩ⁽³⁾ được khuyến nghị sử dụng để ngăn ngừa những cơn đau tim - tuy nhiên chỉ có 46% người trả lời biết rằng điện tử nhỏ hơn nguyên tử.

Trong báo cáo đánh giá có bình luận của chuyên gia Alan I. Leshner, giám đốc điều hành AAAS và giám đốc xuất bản của Tạp chí *Science*, ông đã đưa ra những gợi ý các kết quả điều tra đối với cộng đồng khoa học, cả những điểm tương đồng và sự chênh lệch trong việc nhìn nhận đánh giá giữa các nhà khoa học và công chúng.

NTH

Nguồn: www.aaas.org/news/releases/2009/0709pew.shtml?sa_campaign...

⁽³⁾ over-the-counter drug hay OTC drug